

Szczegółowe wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasach IV – VI Szkoły Podstawowej nr 1 im. T.Kościuszki w Proszowicach

opracowany na podstawie:

- programu nauczania języka polskiego w klasach IV- VI szkoły podstawowej „Słowa na start!”nr dopuszczenia programu MENiS: DKOS-5002-62/04
- podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych

Opracował zespół nauczycieli języka polskiego w składzie:

mgr Katarzyna Chojnacka

mgr Katarzyna Wieczorek-Gonkiewicz

mgr Bożena Kłos

mgr Małgorzata Herman

mgr Beata Kawalec

KLASA IV

Kształcenia literacko-kulturowe				
Cele kształcenia	Przewidywane osiągnięcia ucznia			
	konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> - słucha z uwagą i ze zrozumieniem - odróżnia komunikaty werbalne od niewerbalnych 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie odczytuje komunikaty niewerbalne - odróżnia nadawcę od odbiorcy 	<ul style="list-style-type: none"> - aktywnie i uważnie słucha wypowiedzi innych osób - rozpoznaje intencję mówiącego 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje w życiu codziennym komunikaty niewerbalne - odróżnia informacje ważne od mniej ważnych
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> - udziela samodzielnie odpowiedzi na proste pytania w krótszej i dłuższej formie - w kilku prostych zdaniach opowiada o sobie i otaczającej go rzeczywistości - przy pomocy nauczyciela przekazuje treść przeczytanego łatwego tekstu - zna lektury we wskazanych przez nauczyciela fragmentach - rozumie różnicę pomiędzy światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym - wyodrębnia główne postacie literackie 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o różnych wydarzeniach dotyczących otaczającej go rzeczywistości - samodzielnie odtwarza treści tekstów po cichym przeczytaniu - samodzielnie wypowiada się na temat przeczytanej lektury i innych utworów literackich - opowiada przebieg wydarzeń - odróżnia dobre i złe zachowanie bohaterów - rozróżnia postacie zmyślane od rzeczywistych, fantastycznych od realistycznych - opisuje ustnie osoby, zwierzęta, przedmioty - wypowiada się w kilku zdaniach na temat programu telewizyjnego - wygłasza z pamięci dłuższe 	<ul style="list-style-type: none"> - zna i potrafi przedstawić elementy świata przedstawionego, - ocenia postępowanie bohatera literackiego, - przedstawia treść utworu literackiego w formie ilustracji, scenki dramatycznej lub krótkiej inscenizacji - mówi z przejrzystością intencji z uwzględnianiem różnorodnych sytuacji, - wyraża swoje refleksje i odczucia , - opowiada przebieg wydarzeń zgodnie z chronologią, - stosuje we własnych tekstach mówionych opis i opowiadanie, 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia pojęcia narratora i podmiotu lirycznego - dokonuje autoprezentacji z uwzględnieniem własnych zainteresowań - wypowiada się na temat utworów literackich z wykorzystaniem przewidzianej w klasie IV terminologii - układa spójną wypowiedź z elementami oceny na temat obrazów, fotografii i ilustracji - wypowiada się na temat programu telewizyjnego z uwzględnianiem oceny dzieła

	<ul style="list-style-type: none"> - łączy tytuły utworów z nazwiskami autorów - potrafi wyodrębnić najważniejsze wydarzenia w utworze literackim - opowiada tym, co widzi na obrazie, fotografii lub ilustracji - wygłasza z pamięci krótkie fragmenty utworów 	fragmenty utworów literackich		
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> - czyta cicho i głośno oraz z podziałem na role, - wyszukuje w tekście najprostsze informacje sformułowane wprost, - odróżnia wiersz od pozy, - wskazuje w wierszu wers, strofę, rym i refren, - rozpoznaje czas i miejsce akcji, - wymienia bohaterów utworów, - odróżnia baśń od legendy, - rozpoznaje komiks, - korzysta ze słownika ortograficznego, słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - odnajduje w wierszu epitety i porównania, - określa, kim jest osoba wypowiadająca się w wierszu i utworze epickim, - wyróżnia w tekście dialog, opis i opowiadanie, - rozwiązuje proste krzyżówki, rebusy i zagadki, - odróżnia reklamę od innych komunikatów, - wskazuje różne źródła informacji, - odczytuje proste dane z wykresów 	<ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno i cicho z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków przystankowych, - wyszukuje w tekście informacje, - określa temat utworu, - wyjaśnia pojęcia: wers, strofa, rym i refren, - przedstawia fabułę utworu, - dostrzega pozytywne i negatywne postawy bohaterów literackich, - rozwiązuje i układa proste krzyżówki, rebusy i zagadki, - podaje najważniejsze cechy charakterystyczne dla baśni, legendy i komiksu, - korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych, - korzysta z innych źródeł informacji, np. Internetu 	<ul style="list-style-type: none"> - wyróżnia w utworze obrazy poetyckie, - przedstawia dosłowne i przenośne znaczenie utworu poetyckiego, - wskazuje w tekście onomatopeje, ożywienia i uosobienia, - omawia podstawowe elementy świata przedstawionego, - analizując obraz, odróżnia portret od pejzażu i martwej natury, określa kolorystykę, opowiada o nastroju obrazu, - odczytuje dane z wykresów, - określa plusy i minusy korzystania z komputera i oglądania telewizji
Pisanie	- tworzy krótkie	- porządkuje wg chronologii	-konstruuje wypowiedzenia	-redaguje krótki plan na

	wypowiedzi pisemne, - tworzy krótki opis przedmiotu, zwierzęcia, osoby - układa prosty dialog, - z pomocą nauczyciela redaguje proste formy użytkowe: zawiadomienie i kartkę pocztową, - tworzy e-mail, - wskazuje akapity w tekście, - redaguje prostą kilkudzaniową notatkę	plan ogólny wydarzeń, - samodzielnie redaguje proste formy użytkowe: zawiadomienie, kartkę pocztową i ogłoszenie, - układa krótki list o charakterze prywatnym, - samodzielnie redaguje kilkudzaniową notatkę, - potrafi w formie pisemnej zredagować opowiadanie odtwórcze - próbuje częściowo scharakteryzować bohatera literackiego	jednozdaniowe różnego typu z zachowaniem reguł ortograficznych, - podejmuje próbę sporządzenia planu ogólnego wydarzeń, - układa poprawnie i zapisuje dialog, - redaguje list z zastosowaniem zwrotów grzecznościowych, - redaguje krótkie opowiadanie twórcze oparte na własnych doświadczeniach, - wspólnie redaguje i zapisuje krótką rozmowę związaną z codzienną sytuacją	podstawie opowiadania, - redaguje opis przedmiotu, zwierzęcia i osoby, - układa samodzielnie baśń, - na podstawie informacji zapisuje dane w postaci graficznej, - stosuje akapity w dłuższych wypowiedziach pisemnych, - pisze o przeżyciach i stanach psychicznych bohaterów, - podejmuje samodzielne próby wprowadzania dialogu do opowiadania
--	--	--	---	---

Odniesienie do podstawy programowej

- Pojęcia nadawcy i odbiorcy, sposoby rozpoznawania intencji wypowiedzi (np. pytam, odpowiadam, informuję, proszę)
- Właściwości opowiadania, opisu, dialogu oraz prostych form użytkowych.
- Terminy związane z przekazami ikonicznymi, radiem, telewizją, filmem, teatrem, prasą.
- Akcent wyrazowy, intonacja.
- Różnice między językiem potocznym a językiem literatury oraz językiem regionu.
- Terminy: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, opowiadanie, powieść, proza, poezja.
- Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym równoważniki zdań.

Nauka o języku				
Formy porozumiewania się	- umiejętnie komunikuje się w sytuacjach codziennych, - używa form grzecznościowych	- przedstawia się w zależności od sytuacji	- wyraża własne uczucia, -formułuje prośbę i podziękowanie, - rozróżnia nadawcę i odbiorcę	- dobiera właściwe argumenty, - zna podstawową zasadę akcentowania, poprawnie akcentuje dane przykłady
Czasownik	- odróżnia czasownik od	- odróżnia formy osobowe od	- tworzy poprawne	- używa bezokoliczników,

	innych części mowy, - odmienia czasownik przez osoby i liczby	nieosobowych, - odróżnia rodzaj męskoosobowy od niemęskoosobowego	formy trudnych czasowników, - odmienia czasowniki i używa ich w zdaniu	- poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach
Rzeczownik	- odróżnia rzeczownik od innych części mowy, - odmienia rzeczownik przez przypadki	- stosuje różne formy rzeczowników w zdaniach, - określa rodzaj rzeczownika	- odróżnia rzeczowniki pospolite od własnych i poprawnie je zapisuje, - ustala, o czym informują liczby i przypadki rzeczownika, - określa formy rzeczowników	- buduje zdania z różnymi formami rzeczowników, - ustala, jakich przypadków rzeczownika wymagają poszczególne czasowniki
Przymiotnik i przysłówek	- odróżnia przymiotnik i przysłówek od innych części mowy, - odmienia przymiotnik przez przypadki	- wyszukuje przymiotniki i przysłówki w tekście	- umie zastosować odpowiednie formy przymiotnika w zdaniu, - posługuje się przysłówkami w zdaniu	- uzupełnia tekst odpowiednimi formami przymiotnika, - dostrzega związki między przysłówkiem a czasownikiem oraz przymiotnikiem i rzeczownikiem
Przyimek i spójnik	- odróżnia przyimek i spójnik od innych części mowy	- tworzy wyrażenia przyimkowe	- używa spójników i przyimków w zdaniach	-ustala funkcje przyimków i spójników w zdaniach
Zdanie	- buduje zdania pojedyncze, - rozumie pojęcie zdania; potrafi je wyodrębnić w mowie i w piśmie	- odróżnia zdanie od innych wypowiedzi, - buduje zdania pojedyncze nierozwinięte, - rozumie pojęcie zdania nierozwiniętego i rozwiniętego; potrafi rozwinać zdanie proste, - na podstawie liczby orzeczeń rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone	- samodzielnie rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, - buduje zdania pojedyncze rozwinięte	- używa zdań zgodnie z intencją nadawcy, - stosuje odpowiednie znaki interpunkcyjne w tekście
Podmiot	- odszukuje w zdaniu	- wskazuje różnice między	- dodaje określenia do	- rozwija zdania poprzez

i orzeczenie	główne części zdania	częścią mowy a częścią zdania	podmiotu i orzeczenia, - zauważa związki między podmiotem i orzeczeniem	dodawanie określeń do podmiotu i orzeczenia
Litery i głoski	- ustala kolejność liter w alfabecie, - wymienia samogłoski i spółgłoski, - dzieli wyrazy na sylaby	- dostrzega różnicę między głoską a literą, - wie, co to jest akcent wyrazowy	- porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej, - ustala różnicę między głoską a literą, - odróżnia samogłoski od spółgłosek	- odróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne, twarde i miękkie, ustne i nosowe, - poprawnie akcentuje wyrazy
Formy wypowiedzi	- wskazuje nadawcę i odbiorcę, - wyróżnia elementy kartki pocztowej i listu, - umiejętnie adresuje kartkę pocztową i list, - konstruuje zwięzłe wypowiedzi	- używa zwrotów grzecznościowych, - odróżnia opis od innych form wypowiedzi, - wskazuje różnicę między opisem postaci i przedmiotu, - tworzy opowiadanie na podstawie podanego planu, - tworzy krótkie wypowiedzi z dialogiem, - uzupełnia dialogiem komiks	- poprawnie konstruuje wypowiedź, - określa tematykę ogłoszenia i zawiadomienia, - zachowuje chronologię wydarzeń w opowiadaniu, - prawidłowo zapisuje dialog	- tworzy opis na podstawie ilustracji lub zdjęcia, - wplata do opowiadania inne formy wypowiedzi, - pisze poprawnie pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym i gramatycznym

Odniesienie do podstawy programowej

- Pojęcia nadawcy i odbiorcy, sposoby rozpoznawania intencji wypowiedzi.
- Odmienne i nieodmienne części mowy oraz podstawowe kategorie fleksyjne.
- Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym zdania i równoważniki zdań.
- Związki wyrazów w zdaniu, w tym rola podmiotu i orzeczenia.
- Rodzaje głosek.
- Akcent wyrazowy, intonacja.
- Właściwości opowiadania, opisu, dialogu oraz pozostałych form użytkowych

Ortografia i interpunkcja

Ortografia	- poprawnie przenosi wyrazy	-podejmuje próbę pisania z zachowaniem reguł ortograficznych	- formułuje podstawowe reguły ortograficzne i stosuje je w praktyce - pisownia wyrazów z „ż, rz” - „ó, u” w różnych formach wyrazu -zasady użycia „ch i h” - pisownia wielką i małą literą - przeczenie „nie” z różnymi częściami mowy - oznaczanie miękkości spółgłosek - pisownia wyrazów z „ą,ę” - pisownia wyrażenia przyimkowych - pisownia zakończeń form czasu przeszłego - użycie zwrotów grzecznościowych	- świadomie stosuje reguły ortograficzne
Interpunkcja	- stawia przecinek przed niektórymi spójnikami	-podejmuje próbę samodzielnego zapisu dialogu z użyciem odpowiednich znaków interpunkcyjnych	- określa, przed jakimi spójnikami stawia się przecinki, a które spójniki tego nie wymagają	-stosuje reguły interpunkcyjne w praktyce

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

I Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

1. odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

CZYTANIE

1. czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur
2. wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi,
3. odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje

DOCIERANIE DO INFORMACJI

1. wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym

II Analiza i interpretacja tekstów kultury

1. porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich,
2. wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury,
3. dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam,
4. odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

III Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

1. przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania,
2. podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur,
3. interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

PISANIE

1. tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych,
2. wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi,
3. świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki.

Uczeń osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych co najmniej na szczeblu regionalnym.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

1. nie opanował umiejętności i wiadomości niezbędnych do dalszego zdobywania wiedzy,
2. nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela,
3. czyta niepoprawnie, na ogół nie rozumie sensu przeczytanego tekstu,
4. nie nabył podstawowych sprawności językowych niezbędnych w dalszej edukacji, nie buduje poprawnie zdań i wymaganych form wypowiedzi zgodnie z kryteriami oraz regułami ortograficznymi i interpunkcyjnymi,
5. nie wykazuje żadnej aktywności ani chęci do nauki,
6. jest bierny, niechętnie i niedbale wykonuje zlecone zadania,
7. świadomie opuszcza prace klasowe i sprawdziany, nie korzysta z możliwości ich poprawy.

KLASA V

Cele kształcenia	Przewidywane osiągnięcia ucznia			
	konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopelniające
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
<i>Kształcenie literacko- kulturowe</i> Doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV				
Sluchanie	<ul style="list-style-type: none"> - słucha z uwagą i ze zrozumieniem, - rozpoznaje uczucia mówiącego, np. radość, smutek 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje najbardziej typowe dla słuchowisk radiowych środki wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje intencje i uczucia nadawcy, - dokonuje selekcji informacji, - wymienia elementy odróżniające słuchowisko radiowe od utworów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> - układa informacje od najbardziej szczegółowych do najbardziej ogólnych, - potrafi określić funkcje tła akustycznego w słuchowiskach radiowych
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o sobie i zdarzeniach rzeczywistych lub fikcyjnych, - określa różnice między kłótnią a dyskusją - odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości - potrafi opowiedzieć treść mitu o Prometeuszu, Dedalu i Ikarze oraz Syzyfie, obejrzanego filmu i wysłuchanego słuchowiska radiowego 	<ul style="list-style-type: none"> - podejmuje próbę sformułowania argumentów - objaśnia znaczenie podstawowych związków frazeologicznych pochodzenia mitologicznego i próbuje włączyć je do swojego języka, - wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy 	<ul style="list-style-type: none"> - bierze udział w dyskusji i przestrzega jej zasad, - potrafi opowiedzieć prawdziwą historię z elementami fikcji - samodzielnie formułuje argumenty - potrafi opowiedzieć treść wybranych mitów i opowieści biblijnych - recytuje wiersze i fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad recytacji 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia motywy postępowania bohaterów - wyjaśnia dosłowne i przenośne znaczenie frazeologizmów pochodzenia mitologicznego i biblijnego - posługuje się wyrażeniami odwołującymi się do Biblii i mitologii, włącza je do języka czynnego

Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> - czyta wyraziście - odróżnia autora od narratora - korzysta ze Słownika wyrazów obcych - krótko potrafi opowiedzieć treść filmu - odróżnia film dokumentalny od fabularnego i animowanego - odróżnia teksty reklamowe od tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w tekście i posługuje się pojęciami: świat przedstawiony, bohater, narrator, proza, poezja - wskazuje alegorię w bajce - odróżnia utwór o tematyce biblijnej od mitologii - analizując film, czynnie posługuje się terminami: reżyser, aktor, scenariusz - podaje tytuły przynajmniej trzech adaptacji filmowych 	<ul style="list-style-type: none"> - czyta różne teksty literackie, publicystyczne, popularnonaukowe - rozróżnia je ze względu na tematykę i język - potrafi wytłumaczyć różnice między autorem a narratorem - wyjaśnia funkcję środków stylistycznych w wierszu - dostrzega różnicę między instrukcją a przepisem - wyjaśnia różnicę między utworem literackim a jego filmową adaptacją - wymienia podstawowe gatunki filmowe 	<ul style="list-style-type: none"> - posługuje się czynnie terminami: wątek, fikcja literacka - dostrzega uniwersalne wartości tekstów literackich - omawia charakterystyczne elementy: mitu, bajki, legendy, opowieści biblijnej - wyjaśnia różnicę między filmem dokumentalnym, fabularnym i animowanym - czynnie posługuje się terminami: scenarzysta, producent, kostiumolog, charakteryzator, scenograf, dubbing, kaskader, statysta, plan, scena, ujęcie, operator
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi ułożyć swój plan dnia - redaguje krótkie formy użytkowe - odróżnia teksty reklamowe od tekstów literackich - sporządza krótką notatkę na dowolny temat - buduje zdania pojedyncze i złożone 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje plan na podstawie opowiadania - przekształca dialog na wypowiedź ciągłą - odróżnia sprawozdanie od streszczenia - redaguje dłuższe formy użytkowe 	<ul style="list-style-type: none"> - układa plan szczegółowy - tworzy opowiadanie twórcze i odtwórcze - redaguje opowiadanie z użyciem dialogu - potrafi zredagować sprawozdanie z różnych wydarzeń - odróżnia i podaje wyróżniki przepisu i instrukcji - sporządza notatkę w postaci schematu, tabeli, wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy opowiadanie twórcze i odtwórcze, sprawozdanie z zachowaniem reguł ortograficznych, interpunkcyjnych i gramatycznych - tworzy teksty poetyckie, w tym bajki - potrafi stworzyć reklamę i własny komiks - przekształca komiks w opowiadanie z dialogiem

<p style="text-align: center;">Odniesienie do podstawy programowej</p> <p>-Terminy związane z przekazami ikonicznymi, radiem, telewizją, filmem, teatrem, prasą. -Właściwości opowiadania, opisu, dialogu oraz prostych form użytkowych. -Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym równoważniki zdań i zdania. -Terminy: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, opowiadanie, powieść, proza, poezja. -Pojęcia: fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, narracja, przenośnia, rytm. -Różnice między językiem potocznym a językiem literatury oraz językiem regionu.</p>				
<p style="text-align: center;">Nauka o języku Doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV</p>				
Formy porozumiewania się	- używa słowa przepraszam - odróżnia przeprosiny od innego rodzaju wypowiedzi - stosuje formy grzecznościowe -wymienia okoliczności składania życzeń - odróżnia list od e-maila - prowadzi rozmowę telefoniczną	- odróżnia prawdę od kłamstwa - rozpoznaje nieprawdę w wypowiedziach - stosuje formy grzecznościowe w przekazie pisemnym	- rozpoznaje intencję mówiącego - wymienia stałe elementy zaproszenia	- wskazuje różnice między przekazem ustnym a pisemnym .
Czasownik	- wskazuje tryby czasownika - używa formy prostej i złożonej czasu przyszłego	- odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych	- poprawnie stosuje tryby czasownika w zdaniach - poprawnie zapisuje cząstki: -bym, -byś, -by	- używa czasowników dokonanych i niedokonanych w zależności od charakteru wypowiedzi
Rzeczownik	- rozróżnia rzeczowniki	- rozpoznaje rzeczowniki	- potrafi zastosować rzeczowniki	- tworzy rzeczowniki

	pospolite i własne, żywotne i nieżywotne, osobowe i nieosobowe - używa rzeczowników w zdaniu	odczasownikowe	pospolite i własne, żywotne i nieżywotne, osobowe i nieosobowe w zdaniach	od czasowników
Przymiotnik	- określa formy przymiotnika	- odróżnia rodzaje przymiotników	- dostrzega związek przymiotnika z rzeczownikiem - używa w zdaniach przymiotników w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym	- potrafi ustalić, na czym polega związek przymiotnika z rzeczownikiem
Przysłówek	- potrafi odnaleźć przysłówki w zdaniu	- odróżnia przysłówki nieutworzone od przymiotników od przysłówków utworzonych od przymiotników	- tworzy samodzielnie przysłówki od przymiotników	- poprawnie używa przysłówków oznaczających sposób, miejsce i czas
Liczebnik	- odróżnia liczebnik od innych części mowy	- używa liczebników w zdaniu - rozróżnia liczebniki główne, porządkowe, ułamkowe i zbiorowe	- dostrzega związki pomiędzy liczebnikiem a rzeczownikiem - odmienia liczebniki	- stosuje liczebniki ułamkowe - potrafi zastosować liczebniki zbiorowe w zdaniach
Zdanie	- zauważa różnicę między zdaniem a równoważnikiem zdania - wskazuje różnicę między zdaniem pojedynczym a złożonym	- rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie - oddziela przecinkiem współrzędne składniki zdania	- potrafi przekształcić zdania na równoważniki zdań i odwrotnie - wyodrębnia zdania składowe w zdaniach złożonych - odczytuje ze zdań i równoważników intencje nadawcy	- przekształca zdania pojedyncze na złożone i odwrotnie - tworzy zdania złożone współrzędnie i podrzędnie - przedstawia na wykresie zdania złożone współrzędnie i podrzędnie
Związki	- wskazuje w zdaniu	- potrafi odszukać w zdaniach	- rozróżnia wyraz nadrzędny	- przedstawia graficznie

wyrazów	związki wyrazowe	wyrazy łączące się w związki	i podrzędny	związki wyrazów - wskazuje związki współrzędne
Części zdania	- potrafi dopasować i podmiot pod względem formy i znaczenia	- rozwija zdania poprzez dodawanie do podmiotu i orzeczenia: przydawek, dopełnień i okoliczników	- potrafi sporządzić wykres zdania	- sporządza wykres zdania, nazywając wszystkie części zdania
Litery i głoski	- odróżnia głoskę od litery	- wyjaśnia znaczenie wyrazów utworzonych poprzez wymianę głosek	- tworzy nowe wyrazy poprzez zamiannę głosek: ustnej na nosową, twardej na miękką, dźwięcznej na bezdźwięczną	- poprawnie akcentuje różne formy danego wyrazu
Formy wypowiedzi	- wyróżnia najważniejsze elementy sprawozdania - potrafi skonstruować proste przepisy - odróżnia plan szczegółowy od ramowego - potrafi napisać plan dnia - wyszukuje najważniejsze wydarzenia w utworze - odróżnia przepis od instrukcji - odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej	- samodzielnie potrafi zebrać informacje do napisania sprawozdania - przekształca plan ramowy w plan szczegółowy - umiejętnie pisze wstęp, rozwińnięcie i zakończenie w określonej formie wypowiedzi - stosuje narrację pierwszo- sobową i trzecioosobową - pisze streszczenie na podstawie planu - opisuje krajobraz i dzieło sztuki - potrafi skonstruować opis postaci	- pisze sprawozdania z autentycznych wydarzeń - konstruuje instrukcję - tworzy plan na podstawie opowiadania - przekształca plan w opowiadanie - prawidłowo zapisuje dialog w opowiadaniu - pisze streszczenie na podstawie opowiadania	- podaje cel stosowania planu - wpłtuje dialog w opowiadanie - tworzy opowiadanie na podstawie komiksu - ukazuje uczucia w opisie przeżyć wewnętrznych - pisze poprawnie pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym i gramatycznym
Odniesienie do podstawy programowej				

- Pojęcia nadawcy i odbiorcy, sposoby rozpoznawania intencji wypowiedzi.
- Odmienne i nieodmienne części mowy oraz podstawowe kategorie fleksyjne.
- Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym zdania i równoważniki zdań.
- Związki wyrazów w zdaniu, w tym rola podmiotu i orzeczenia.
- Związki znaczeniowe między wyrazami.
- Rodzaje głosek.
- Akcent wyrazowy, intonacja.

Ortografia i interpunkcja

Doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV

Ortografia	- poprawnie zapisuje cząstki trybu przypuszczającego	- wskazuje zasady pisowni nie z różnymi częściami mowy	- poprawnie zapisuje i, j po spółgłoskach i samogłoskach - poprawnie zapisuje rzeczowniki z zakończeniami : -arz, -erz, -aż, -eż	- poprawnie zapisuje liczebniki i przymiotniki złożone - poprawnie zapisuje „i,j” po spółgłoskach i samogłoskach
Interpunkcja	- oddziela przecinkiem jednorodne człony zdania	- wstawia przecinek przed powtórzonym spójnikiem	-poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne w zdaniach pojedynczych i złożonych	- poprawnie stosuje interpunkcję w wypowiedziach pisemnych

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

I Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

1. odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

CZYTANIE

1. czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur
2. wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi,
3. odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje

DOCIERANIE DO INFORMACJI

1. wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym

II Analiza i interpretacja tekstów kultury

1. porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich,
2. wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury,
3. dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam,
4. odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

III Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

1. przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania,
2. podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur,
3. interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

PISANIE

1. tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych,
2. wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi,
3. świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki.

Uczeń osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych co najmniej na szczeblu regionalnym.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

1. nie opanował umiejętności i wiadomości niezbędnych do dalszego zdobywania wiedzy,
2. nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela,
3. czyta niepoprawnie, na ogół nie rozumie sensu przeczytanego tekstu,
4. nie nabył podstawowych sprawności językowych niezbędnych w dalszej edukacji, nie buduje poprawnie zdań i wymaganych form wypowiedzi zgodnie z kryteriami oraz regułami ortograficznymi i interpunkcyjnymi,
5. nie wykazuje żadnej aktywności ani chęci do nauki,
6. jest bierny, niechętnie i niedbale wykonuje zlecone zadania,
7. świadomie opuszcza prace klasowe i sprawdziany, nie korzysta z możliwości ich poprawy.

KLASA VI

Cele kształcenia	Przewidywane osiągnięcia ucznia			
	konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
<i>Kształcenie literacko- kulturowe</i> Doskonalenie umiejętności nabytych w klasach IV i V				
Sluchanie	<ul style="list-style-type: none"> - koncentruje się na słuchaniu rozmaitych wypowiedzi - podejmuje próbę oceny wypowiedzi swojej i innych 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia mowę i tło akustyczne - odróżnia intencje nadawcy na podstawie barwy i siły głosu 	<ul style="list-style-type: none"> - uzupełnia wypowiedź niepełną - rozróżnia mowę i tło akustyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - słucha wypowiedzi krytycznie - wskazuje błędy w wypowiedziach innych osób

Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowuje wypowiedź do sytuacji oficjalnych i nieoficjalnych - opisuje postać - podejmuje próbę przeprowadzenia wywiadu z osobą rzeczywistą - zna słownictwo związane z teatrem, filmem, muzyką, malarstwem - recytuje fragmenty wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega różnice między językiem literackim a językiem innych komunikatów w tym języka potocznego - opisuje postać, pogłębiając opis o elementy charakterystyki - cytuje fragmenty tekstu w celu argumentacji - przeprowadza krótki wywiad z osobą rzeczywistą - posługuje się słownictwem związanym z teatrem, filmem, muzyką, malarstwem - wypowiada się na temat fotografii, rysunku, obrazu, komiksu, filmu, spektaklu teatralnego - recytuje wiersze i fragmenty prozy 	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowuje swoją wypowiedź do określonego adresata - charakteryzuje bohatera literackiego i podejmuje próbę oceny jego postępowania - przeprowadza wywiad z osobą rzeczywistą - wyjaśnia znaczenie terminów literackich, filmowych, teatralnych przewidzianych w programie nauczania - recytuje tekst literacki, przestrzegając większość zasad recytacji 	<ul style="list-style-type: none"> - swobodnie wypowiada się w różnych sytuacjach z uwzględnieniem przejrzystości intencji, precyzją znaczeniową i adekwatnym do sytuacji nacechowaniem emocjonalnym - omawia motywy postępowania bohatera literackiego, wykorzystując odpowiednie fragmenty tekstu na potwierdzenie swoich racji - przeprowadza wywiad z osobą fikcyjną - wypowiada się na temat grafiki tekstu publicystycznego, audycji telewizyjnej, słuchowiska radiowego z uwzględnieniem poznanej terminologii - płynnie i z odpowiednią artykulacją, dykcją, akcentowaniem i tempem mówienia recytuje dowolny tekst
-----------------	--	--	--	--

Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> - określa dosłowne znaczenie tekstu - wymienia środki stylistyczne i próbuje odszukać je w tekście - wskazuje rymy w wierszu - wyszukuje elementy świata przedstawionego - zna odmiany powieści - odróżnia język potoczny od literackiego - nazywa środki masowego przekazu - określa rodzaje czasopism ze względu na częstotliwość ukazywania się, (dziennik, tygodnik, miesięcznik, kwartalnik) 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje środki stylistyczne, w tym przenośnię - odróżnia rymy męskie od żeńskich - określa elementy świata przedstawionego - omawia różnicę między powieścią współczesną a historyczną - odróżnia tekst literacki od naukowego i publicystycznego - zna podstawowe funkcje środków masowego przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje tekst, posługując terminami i pojęciami zapisanymi w podstawie programowej - nazywa rodzaje rymów np. dokładna, niedokładne, parzyste, okalające - określa typ narracji - odnajduje w tekście wątek główny i wątki poboczne - rozpoznaje i nazywa cechy typowe dla powieści podróźniczo – przygodowej - zna główne gatunki publicystyczne - wymienia najważniejsze gatunki prasowe - korzysta ze Słownika frazeologicznego - dostrzega typowe elementy języka tekstów nacechowanych emocjonalnie 	<ul style="list-style-type: none"> - określa przenośne i symboliczne znaczenie tekstu kultury - analizując tekst, swobodnie posługuje się terminami i pojęciami z podstawy programowej - odróżnia alegorię od symbolu - określa funkcje: epitetów, porównań, uosobień, metafor - rozpoznaje i nazywa cechy typowe dla powieści obyczajowej i fantasy - rozpoznaje i nazywa różnice między tekstem literackim, naukowym i publicystycznym
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> - pyta i odpowiada, potwierdza i zaprzecza, prosi i poleca, potwierdza i zaprzecza, przyrzeka i obiecuje, zachęca i zniechęca, współczuje, wątpi, odmawia, żartuje, - redaguje kartkę z pamiętnika - zapisuje poprawnie dialog -z pomocą nauczyciela redaguje list oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje fragment dziennika - pisze krótką wypowiedz zawierającą element oceny przedstawienia teatralnego - tworzy opis z elementami charakterystyki postaci rzeczywistej i literackiej - podejmuje próbę stworzenia listu oficjalnego 	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowuje zapis do formy wypowiedzi - formułuje wypowiedzi zgodnie z intencją - redaguje list oficjalny, poprawnie zapisując zwrot do adresata i zwroty grzecznościowe - wyróżnia części tekstu zgodnie z jego strukturą - tworzy notatkę w postaci streszczenia; 	<ul style="list-style-type: none"> - formułuje wypowiedzi zgodnie z intencją, podając odpowiednią argumentację i wyciągając trafne wnioski - pisze charakterystykę osoby rzeczywistej i postaci literackiej - tworzy notatkę w postaci mapy

			<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadza wywiad i zapisuje go, popełniając nieliczne błędy - tworzy kartkę z pamiętnika poprawną pod względem ort., int. i jęz. - przeprowadza i zapisuje wywiad - buduje wypowiedź o trójdzielnej kompozycji z drobnymi potknięciami 	<p>mentalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje dziennik, wywiad poprawne pod względem ort., jęz., int. - adaptuje krótkie opowiadanie bądź fragment powieści na scenariusz teatralny - podejmuje próbę napisania recenzji spektaklu teatralnego - buduje wypowiedź o trójdzielnej kompozycji z zachowaniem reguł ort., int., jęz.
<p style="text-align: center;">Odniesienie do podstawy programowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie nadawcy i odbiorcy - sposoby rozpoznawania intencji wypowiedzi(np. pytam, odpowiadam, informuję, proszę...) - właściwości opowiadania, opisu, dialogu oraz prostych form użytkowych - terminy związane z przekazami ikonicznymi radiem, telewizją, filmem, teatrem i prasą - różnice między językiem potocznym a językiem literatury oraz językiem regionu - pojęcia: fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, narracja, przenośnia, rytm - terminy: wątek, autor, akcja, narrator, epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, opowiadanie, powieść, proza, poezja 				
Nauka o języku				

Doskonalenie umiejętności nabytych w klasach IV i V

Formy porozumiewania się	<ul style="list-style-type: none"> - zna zasady kulturalnej dyskusji - szanuje poglądy innych osób - słucha odczytów innych osób - odróżnia żart od kłamstwa - składa obietnice i je dotrzymuje - współredaguje tekst krótkiego wystąpienia 	<ul style="list-style-type: none"> - umiejętnie zadaje pytania - podejmuje próbę sformułowania argumentów - redaguje krótkie przemówienie 	<ul style="list-style-type: none"> - aktywnie uczestniczy w dyskusji, uzasadniając swe racje - tworzy przemówienie - umiejętnie dobiera słownictwo przy potwierdzaniu i zaprzeczaniu 	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadza dyskusję - ciekawie przedstawia słuchaczom swoje przemówienie - szuka odpowiedzi na wszystkie zadane mu pytania
Czasownik	<ul style="list-style-type: none"> - nazywa i rozpoznaje formę osobową czasownika i nieosobową w postaci bezokolicznika 	<ul style="list-style-type: none"> - nazywa i rozpoznaje nieosobowe formy czasownika zakończone na : - no, - to 	<ul style="list-style-type: none"> - operuje wiedzą i umiejętnościami zdobytymi w cyklu lekcji o czasowniku 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje informacje, które niosą poszczególne kategorie gramatyczne czasownika
Rzeczownik	<ul style="list-style-type: none"> - odmienia rzeczowniki 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje temat i końcówkę fleksyjną 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje rzeczowniki mające tylko formę liczby pojedynczej lub tylko liczby mnogiej - odmienia rzeczownik „przyjaciół” 	<ul style="list-style-type: none"> - odmienia rzeczowniki typu: sędzia, Amerykanin
Przymiotnik	<ul style="list-style-type: none"> - stopniuje przymiotniki 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice między stopniami: równym, wyższym i najwyższym - stosuje wypowiedziach formy przymiotnika w stopniach: równym, wyższym i najwyższym 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia stopniowanie regularne od opisowego i nieregularnego 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego niektóre przymiotniki nie podlegają stopniowaniu - tworzy związki frazeologiczne z przymiotnikami
Przysłówek	<ul style="list-style-type: none"> - stopniuje przysłówki 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy przysłówki od przymiotników - wskazuje różnice między stopniami: równym, wyższym i najwyższym 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia stopniowanie regularne od nieregularnego - zna przysłówki, które nie podlegają stopniowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> - określa, które przysłówki nie podlegają stopniowaniu
Liczebnik	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje liczebnika 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaje liczebnika 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje wszystkie typy liczebnika w zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje liczebniki

			- objaśnia zasady stosowania liczebników zbiorowych	wielowyrazowe
Zaimek	- odróżnia zaimki od innych części mowy	- wyjaśnia pojęcia: zaimek rzeczowny, przymiotny, liczebny i przysłowny - zastępuje różne części mowy zaimkami	- stosuje różne formy zaimków - odmienia zaimki	- objaśnia zasady stosowania dłuższych i krótszych form zaimka
Przyimek i spójnik	- rozpoznaje spójniki i przyimki - prawidłowo stawia przecinek przed powtórzonym spójnikiem	- stosuje spójniki w zdaniach pojedynczych i złożonych	- stosuje przyimki w związkach wyrazowych - wie, czym jest wyrażenie przyimkowe - stosuje zasady interpunkcji przed spójnikami	- poprawnie zapisuje przyimki złożone
Zdanie	- wyodrębnia wszystkie części zdania - przekształca zdania pojedyncze na złożone i odwrotnie	- rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie - rozróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie	- buduje zdania z różnymi typami podmiotów i orzeczenia - uwzględnia szyk przydawki w zdaniu - rozpoznaje zdania bezpodmiotowe	- stosuje poprawne orzeczenia w zdaniu z podmiotem szeregowym - odczytuje informacje o zabarwieniu uczuciowym - wykonuje wykresy poszczególnych rodzajów zdań
Słowotwórstwo	- odróżnia wyrazy podstawowe i pochodne - nazywa rodzaje formantów	- rozróżnia zdrobnienia i zgrubienia - podejmuje próbę tworzenia wyrazów pochodnych za pomocą formantów- definiuje wyrazy pokrewne i rodzinę wyrazów	- oddziela podstawę słowotwórczą od formantu - wskazuje wyrazy będące np. zgrubieniami, zdrobnieniami, nazwami czynności - tworzy wyrazy pochodne za pomocą formantów	- wskazuje oboczności w podstawie słowotwórczej - ukazuje na wykresie pokrewieństwa w rodzinie wyrazów
Formy wypowiedzi	- odróżnia list oficjalny od prywatnego - podaje sytuacje, w których stosujemy list oficjalny - konstruuje zwięzłe wypowiedzi	- ukazuje różnice między reklamą w formie ilustracji a reklamą pisaną - sporządza notatkę z lekcji - określa różnice między	- stosuje odpowiednie formy grzecznościowe podczas pisania listu oficjalnego - określa wpływ reklamy na jej odbiorców	- charakteryzuje postać rzeczywistą i literacką - pisze autocharakterystykę - wyraża własne zdanie

		opisem postaci a charakterystyką - wymienia elementy charakterystyki - stosuje akapity	- podejmuje próbę scharakteryzowania postaci rzeczywistej i literackiej	w wypracowaniu
<p style="text-align: center;">Odniesienie do podstawy programowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie nadawcy i odbiorcy, sposoby rozpoznawania intencji wypowiedzi - odmienne i nieodmienne części mowy oraz podstawowe kategorie fleksyjne - wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym zdania i równoważniki zdań - budowa słowotwórcza wyrazów - właściwości opowiadania, dialogu i opisu oraz pozostałych form użytkowy 				
<p style="text-align: center;">Ortografia i interpunkcja</p> <p style="text-align: center;">Doskonalenie umiejętności nabytych w klasach IV i V</p>				
Ortografia	<ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo zapisuje tytuły książek - stosuje pisownię „ó” w zakończeniach: - ówna, - ówka - poprawnie przenosi wyrazy zawierające przedrostek - poprawnie zapisuje liczebniki proste 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje zasady pisowni „nie” z różnymi częściami mowy - poprawnie zapisuje liczebniki ułamkowe 	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzega zasad pisowni „nie” zaimkami oraz z przymiotnikami przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym - poprawnie zapisuje liczebniki złożone - poprawnie zapisuje przedrostki typu: roz-, bez-, wes-, wez- - poprawnie zapisuje zakończenia wyrazów typu: -dzki, -cki; -dztwo, -ctwo; -stwo; -ski - poprawnie stosuje zasady pisowni „i”, „j” po przedrostkach zakończonych na spółgłoskę 	<ul style="list-style-type: none"> - objaśnia pisownię wybranych przedrostków i zakończeń wyrazów
Interpunkcja	<ul style="list-style-type: none"> - z nieznaczną pomocą nauczyciela stosuje większość zasad poznanych w klasach IV i V 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje poznane zasady interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> - objaśnia funkcje pełnione w tekście przez znaki interpunkcyjne - poprawnie stosuje poznane zasady 	<ul style="list-style-type: none"> - bezbłędnie stosuje w swych pracach pisemnych poznane znaki interpunkcyjne

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

I Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji

SŁUCHANIE

1. odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

CZYTANIE

1. czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur
2. wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi,
3. odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje

DOCIERANIE DO INFORMACJI

1. wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym

II Analiza i interpretacja tekstów kultury

1. porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich,
2. wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury,
3. dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam,
4. odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

III Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

1. przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania,
2. podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur,
3. interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

PISANIE

1. tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych,
2. wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi,
3. świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki.

Uczeń osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych co najmniej na szczeblu regionalnym.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

1. nie opanował umiejętności i wiadomości niezbędnych do dalszego zdobywania wiedzy,
2. nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela,
3. czyta niepoprawnie, na ogół nie rozumie sensu przeczytanego tekstu,
4. nie nabył podstawowych sprawności językowych niezbędnych w dalszej edukacji, nie buduje

poprawnie zdań i wymaganych form wypowiedzi zgodnie z kryteriami oraz regułami ortograficznymi i interpunkcyjnymi,

5. nie wykazuje żadnej aktywności ani chęci do nauki,

6. jest bierny, niechętnie i niedbale wykonuje zlecone zadania,

7. świadomie opuszcza prace klasowe i sprawdziany, nie korzysta z możliwości ich poprawy.